

انتظارات پژوهشگران حوزه مهندسی در دانشگاه تهران از شبکه اجتماعی پژوهشی ریسرچ گیت

مریم رحمانی *

کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی
کارشناس ارشد؛ دانشگاه تهران

عبدالرضا نوروزی چاکلی

دکتری علم اطلاعات و دانش شناسی
دانشیار؛ دانشگاه شاهد

امیر رضا اصنافی

دکتری علم اطلاعات و دانش شناسی
استادیار؛ دانشگاه شهید بهشتی

دریافت: ۱۳۹۵/۸/۸ پذیرش: ۱۳۹۵/۱۱/۱۲

زود آیند
ویرایش نشده

فصلنامه علمی پژوهشی
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران
شاپا(چاپی) ۲۲۲۳-۲۲۵۱
شاپا(الکترونیکی) ۸۲۳۱-۲۲۵۱
نمابه در SCOPUS و LISTA و ISC
http://jlist.irandoc.ac.ir
دوره XX | شماره X | صص XX-XX
۱۳XX X

نوع مقاله: پژوهشی

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:

دورن متن:

(رحمانی، نوروزی چاکلی، اصنافی، زودآیند)

در فهرست منابع:

رحمانی، مریم، نوروزی چاکلی، عبدالرضا، اصنافی، امیررضا زودآیند. انتظارات پژوهشگران حوزه مهندسی در دانشگاه تهران از شبکه اجتماعی پژوهشی ریسرچ گیت. پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات.

http://jipm.irandoc.ac.ir (دسترسی در

روز/ماه/سال)

چکیده: ریسرچ گیت به عنوان یکی از مهمترین شبکه‌های اجتماعی پژوهشی شناخته شده در حمایت از فعالیت‌های علمی پژوهشگران نقش بسزایی دارد. قابلیت‌هایی که ریسرچ گیت در اختیار پژوهشگران قرار می‌دهد و اهمیت خدمات این شبکه جهت برقراری ارتباط، انجام کارهای علمی تیمی، اشتراک دانش و تجارب و ... در محبوبیت هرچه بیشتر این شبکه در بین پژوهشگران افزوده است. هدف مطالعه حاضر بررسی انتظارات پژوهشگران حوزه مهندسی از ریسرچ گیت در راستای حمایت گسترده‌تر از فعالیت‌های علمی پژوهشی آنها است. در این پژوهش پیمایشی توصیفی، از روش ترکیبی استفاده شد. نمونه آماری در بخش کیفی و مصاحبه شامل ۱۲ پژوهشگر فعال در ریسرچ گیت و در بخش کمی و پرسشنامه شامل ۱۴۴ پژوهشگر بود. نتایج نشان داد، پژوهشگران حوزه مهندسی بعد از ریسرچ گیت بیشترین میزان عضویت را در لینکداین و گوگل اسکالر دارند و هر پژوهشگر به طور متوسط در بیش از ۲ شبکه اجتماعی پژوهشی فعالیت می‌کند. در ارتباط با انتظارات پژوهشگران از شبکه اجتماعی پژوهشی ریسرچ گیت، مؤلفه «ارتباط با پایگاه‌های استنادی و امکان استفاده از اطلاعات استنادی آنها» با بیشترین درصد فراوانی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. آگاهی از تعداد استنادات دریافتی تالیفات پژوهشی برای پژوهشگران از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است، بنابراین پژوهشگران انتظار دارند شبکه‌های اجتماعی پژوهشی بازخورد دقیق و معتبر از فعالیت‌های علمی و پژوهشی آنها را منعکس کنند. همچنین آنها انتظار دارند این شبکه‌ها بسترهای مناسب‌تری جهت تسهیل و تسریع فعالیت‌های پژوهشی ایجاد نمایند.

کلیدواژه‌ها: شبکه‌های اجتماعی پژوهشی، شبکه‌های اجتماعی علمی، ریسرچ-گیت، پژوهشگران حوزه مهندسی، پردیس دانشکده‌های فنی دانشگاه تهران

*مریم رحمانی marahmani@ut.ac.ir

۱. مقدمه

ظهور شبکه‌های اطلاعاتی و ارتباطی به عنوان یکی از مهمترین وجوه تأثیرگذار بر فرایند جهانی شدن، فاصله‌ها را از میان برداشته است و در زمانی کوتاه، حجم وسیعی از اطلاعات را منتقل و امکان ارتباط بین افراد در اقصی نقاط دنیا و دسترسی به اطلاعات روزآمد را فراهم می‌نماید. ارتباطات انسانی بر اساس نوع، محتوا، کیفیت و کمیت، سرعت انتقال، میزان هزینه، دسترس پذیری، فاصله و بسیاری از مقولات دیگر قابل طبقه‌بندی هستند. اینترنت به عنوان مهمترین محصول همگرایی اطلاعات و ارتباطات، قابلیت انجام تمام انواع ارتباطات پیش گفته را با هزینه‌ای کم و سرعت بالا فراهم می‌سازد و این همان مفهوم بزرگراه اطلاعاتی است (عاملی ۱۳۹۰).

در سال‌های اخیر، تعدادی از شبکه‌های اجتماعی با امکان ساخت شبکه‌های تخصصی برای پژوهشگران و گسترش ارتباطات علمی و پژوهشی فعالیت خود را آغاز کردند. بولینگر^۱ و همکاران (۲۰۱۰)، با استفاده از تعریف بوید و الیسون (۲۰۰۷) که سه ویژگی شبکه‌های اجتماعی را «شناسایی، ارتباطات و اطلاعات» معرفی کرده‌اند و با در نظر گرفتن جنبه کاربردی «همکاری» که با پژوهشگران مرتبط است، سایت شبکه‌های اجتماعی پژوهشی^۲ را اینگونه تعریف کردند: خدمات مبتنی بر وب که به پژوهشگران اجازه می‌دهد، یک پروفایل همگانی یا نیمه‌همگانی درون یک سیستم محدود بسازند (شناسایی)، فهرستی از سایر پژوهشگران که با آنها وابستگی و ارتباطات مشترک دارند ایجاد کنند (ارتباطات)، و اطلاعات را با دیگر پژوهشگران در سیستم به اشتراک بگذارند (اطلاعات)، و با سایر پژوهشگران سیستم همکاری مشترک داشته باشند (همکاری). آنها برخی از شبکه‌های اجتماعی مانند «اسکالرز»^۳، «کلبرکس»^۴، «آکادمیا»^۵،

¹ Bullinger

² SRNS: Social research network sites

³ scholarz.net

⁴ collabrx.com

⁵ academia.edu

«مندلی»^۱، «مای نت سرچ»^۲، «سای اسپیس»^۳، «ریسرچ گیت»^۴ و «سایت یولایک»^۵ را از شبکه‌های اجتماعی وبی در بافت پژوهشی برشمردند.

ریسرچ گیت از جمله شبکه‌های اجتماعی پژوهشی است که در سال ۲۰۰۸ توسط دو فیزیک‌دان به نام‌های ایاد مدیش^۶ و سورن هاف میر^۷ و یک متخصص کامپیوتر به نام هورست فیکنچر^۸ راه-شد و گسترش یافت. در حال حاضر این شبکه بیش از هشت میلیون کاربر دارد. مؤسسان شبکه ریسرچ گیت، مأموریت خود را برقراری ارتباط بین پژوهشگران، تسهیل اشتراک، و دسترسی به خروجی‌های علمی، پژوهشی، دانش و تجربیات پژوهشگران می‌دانند. آن‌ها همچنین امکاناتی را برای شبکه خود در نظر گرفته‌اند که به پژوهشگران در انجام امور زیر یاری می‌رساند:

- اشتراک انتشارات: دسترسی میلیون‌ها پژوهشگر به شبکه و انتشار داده و اطلاعات؛
- برقراری ارتباط و همکاری با دانشگاهیان: همکاران، نویسندگان مشترک و متخصصان در رشته موضوعی پژوهشگر؛
- دریافت اطلاعات آماری: در مورد بازدید پروفایل، دریافت مقالات و استنادات به پژوهش‌های پژوهشگر؛
- سؤال و جواب: پیدا کردن راه‌حل‌های مناسب برای مشکلات پژوهش؛
- یافتن شغل مناسب: تمرکز بر مشاغل پژوهشی (ریسرچ گیت ۲۰۰۸).

بولینگر و همکاران (۲۰۱۰) ریسرچ گیت را در ردیف سایت‌های آگاهی‌رسانی پژوهشی^۹ دسته-بندی نموده‌اند. در مطالعه دیگری مسعود^{۱۰} و همکاران (۲۰۱۲) آن را سایت شبکه اجتماعی پژوهش‌محور^{۱۱} معرفی کردند. هارملن (۲۰۱۲) نیز در پژوهشی آن را شبکه اجتماعی پژوهشگران

¹ mendeley.com

² mynetresearch.com

³ scispace.com

⁴ researchgate.net

⁵ citeulike.org

⁶ Ijad Madisch

⁷ Sören Hofmayer

⁸ Horst Fickenscher

⁹ Research awareness

¹⁰ Masud

¹¹ Research oriented SNSs

می‌داند. نتیجه مطالعات ماده‌سادهان (۲۰۱۲) نشان داد، از میان شبکه‌های اجتماعی پژوهشی، ریسرچ گیت بیشترین استفاده در بین پژوهشگران برای انجام فعالیت‌های دانشگاهی را دارد. برخی از قابلیت‌ها و ویژگی‌های مهم و کاربردی شبکه اجتماعی پژوهشی ریسرچ گیت عبارتند از: پروفایل تخصصی پژوهشگر؛ خود-آرشیوی^۱؛ عضویت پژوهشگران در گروه‌های عمومی و خصوصی؛ جستجوی پژوهشگران بر اساس نام پژوهشگر، نام سازمان و موضوع؛ جستجوی مشاغل پژوهشی و کنفرانس‌ها در زمینه کاری پژوهشگر؛ ارتباط با سایر شبکه‌های اجتماعی؛ امتیاز آرچی؛ تأیید کردن و تأیید شدن توسط سایر پژوهشگران؛ و ارائه تعداد استنادات به مقالات اشتراک-گذاری شده توسط پژوهشگران (بتولی ۱۳۹۲الف).

۲. مروری بر پژوهش‌ها

در بخش مرور پیشینه‌ها، مطالعات انجام گرفته در حوزه ریسرچ گیت مورد بررسی قرار می‌گیرد. پژوهش‌های بسیار نو با مضمون ریسرچ گیت در داخل و خارج از کشور صورت گرفته که مرتبط ترین آنها با موضوع پژوهش حاضر از سال ۲۰۱۲ شروع می‌شود. مهمترین شبکه‌های اجتماعی پژوهشی و همچنین قابلیت‌های آنها در پژوهش بتولی (۱۳۹۲ب) شناسایی شده است. مبنای شناسایی قابلیت‌ها، مشاهده و بررسی شبکه‌های منتخب بود که نتایج حاصل نیز مبنای سؤالات مصاحبه قرار گرفت، مصاحبه با رویکرد مقوله‌بندی در بین پژوهشگران حوزه علوم پزشکی که در شبکه‌های اجتماعی پژوهشی فعال بودند انجام گرفت. از تحلیل متن مصاحبه‌ها، اهداف پژوهشگران در هفت دسته و قابلیت‌ها در هشت گروه معرفی پژوهشگر و شناسایی پژوهشگران، برقراری ارتباط و همکاری با پژوهشگران، اشتراک اطلاعات، یافتن اطلاعات، مدیریت منابع و استنادات، روزآمد نگهداشتن پژوهشگر، ارزیابی فعالیت پژوهشگران، و تنظیمات شبکه مقوله‌بندی شد. قابلیت ارزیابی فعالیت پژوهشگران با میانگین ۴/۸ سودمندترین قابلیت شناخته شد و هدف معرفی پژوهشگر و به اشتراک‌گذاری تألیفات پژوهشی نسبت به سایر اهداف از اهمیت بیشتری برخوردار بود. بتولی، نظری و فهم‌نیا (۱۳۹۳) در پژوهشی با هدف بررسی برون‌داد علمی و فعالیت‌های پژوهشگران علوم پزشکی فعال در شبکه اجتماعی پژوهشی ریسرچ گیت، از طریق مشاهده پروفایل پژوهشگران نتایج ذیل را بازیابی کردند: میانگین تعداد

^۱ Self-archiving

تألیفات و تعداد متن کامل بارگذاری شده در پروفایل هر پژوهشگر، به ترتیب ۳۳ و هشت مقاله بود. به طور میانگین مقالات هر پژوهشگر، ۱۴۶۹ بار مشاهده و ۳۳ بار مورد استناد قرار گرفته بود. هر تألیف نیز به طور میانگین، ۴۳ بار مشاهده، ۱۲ بار دانلود و یک بار مورد استناد قرار گرفته بود. بیشترین سؤال مطرح شده و پاسخ داده شده از سوی پژوهشگران، به ترتیب ۱۴ سوال و ۶۰ پاسخ بود. شبکه‌های اجتماعی پژوهشی می‌تواند به عنوان ابزاری جهت اندازه‌گیری سنجش تأثیر مقالات علمی مورد استفاده قرار گیرد و فرهنگ‌سازی استفاده از این شبکه‌ها، ارتقاء سطح اچ‌ایندکس^۱ پژوهشگران را به همراه خواهد داشت. در پژوهش یعقوبی (۱۳۹۳) با هدف شناسایی انگیزه‌ها و تعاملات اطلاعاتی دانشمندان در ریسرچ گیت، نتایج ذیل گزارش شد: اعضاء به واسطه پیشنهاد همکاران با شبکه آشنا و عضو آن شده‌اند. مهمترین ویژگی شبکه، امکان برقراری ارتباط و تعامل در سطح ملی و بین‌المللی و امکان انتشار سریع فعالیت‌های علمی بدون نیاز به داوری است. هدف پژوهشگران در استفاده از این شبکه، اشاعه و نمایش بهتر و بیشتر فعالیت‌های علمی‌شان است، همچنین به دلیل مشکلات دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی به طور فزاینده‌ای جهت دسترسی به منابع اطلاعاتی نیز از آن بهره می‌برند. در پژوهش عرفان‌منش، اصنافی، و ارشدی (۱۳۹۴) که با روش علم‌سنجی انجام شده است. عملکرد سی دانشگاه و مؤسسه برتر بر اساس شاخص‌های شش‌گانه آرجی^۲، تأثیرگذاری، تعداد اعضاء، تعداد مدارک، تعداد بازدید و تعداد بارگذاری بررسی شد. هدف، بررسی رابطه آماری معنی‌دار میان اثرگذاری مدارک تولیدی دانشگاه‌های کشور در پایگاه استنادی وب علوم^۳ و شبکه اجتماعی پژوهشی ریسرچ گیت بود که با استفاده از آزمون همبستگی اسپیرمن میان تعداد استنادهای دریافتی دانشگاه‌ها در وب علوم و تعداد بازدید و بارگذاری مدارک این دانشگاه‌ها در ریسرچ گیت انجام شد. یافته‌های پژوهش نشان داد، رابطه آماری معنا دار مثبت و وضعیفی میان تعداد استنادهای دریافتی دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی کشور در وب علوم و تعداد بازدید و بارگذاری مدارک آنها در ریسرچ گیت وجود دارد. در پژوهش مادهاسادهان (۲۰۱۲) با مطالعه استفاده پژوهشگران دانشگاه دهلی از شبکه‌های اجتماعی، کاربری شبکه‌های اجتماعی در راستای امور پژوهشی بررسی شد. نتایج حاصل از

¹ H-index: Hirsch index

² RG score

³ Web of Science

پرسشنامه ساخت یافته‌ای که بین ۱۶۰ عضو هیأت علمی توزیع گردید، نشان داد، اکثریت پژوهشگران برای انجام تحقیقات خود از شبکه‌های علمی تخصصی استفاده می‌کنند. اولویت مزایای استفاده از شبکه‌های اجتماعی به ترتیب یافتن مطالب مرتبط با حوزه تخصصی، یافتن پژوهشگران جدید، ارتباط با پژوهشگران آشنا، و انتشار مطالب معرفی شد. از بین شبکه‌های اجتماعی تخصصی، ریسرچ گیت و آکادِمیا به ترتیب بیشترین میزان عضویت و استفاده را در بین پژوهشگران داشت. نتایج بررسی فعالیت‌ها و دلایل استفاده از شبکه‌های اجتماعی فیس‌بوک و ریسرچ گیت توسط پژوهشگران دانشگاه نورز استرن هیل^۱ در پژوهش چاکرابورتی (۲۰۱۲) نشان داد، ۹۵٪ کاربران شبکه اجتماعی فیس‌بوک و ۹۳٪ کاربران شبکه اجتماعی ریسرچ گیت از آن شبکه‌ها راضی بودند. در ارتباط با اهمیت شبکه‌های اجتماعی در پژوهش، نتایج نشان داد ۷۰٪ جامعه پژوهش (عمدتاً در حوزه علوم اجتماعی) شبکه‌های اجتماعی را ابزاری برای پژوهش می‌دانند و تنها ۳۰٪ آنها (عمدتاً در حوزه علوم محض) بر این عقیده بودند که شبکه‌های اجتماعی هیچ نقشی در پژوهش و آموزش ندارند. پژوهشگران در بیان دلایل خود از اهمیت شبکه‌های اجتماعی در پژوهش به موارد زیر اشاره نمودند: ارتباط با سایر پژوهشگران، ایجاد و افزایش علاقه به پژوهش، اشتراک اطلاعات، اشتراک تجارب پژوهشی، اشتراک عقاید پژوهشی، شناخت ابزارهای نوین پژوهش، دریافت کمک از سایر پژوهشگران، یافتن مشاغل پژوهشی، خلق ایده‌های پژوهشی، ایجاد گروه‌های بحث، آگاهی از سمینارها و کارگاه‌های آموزشی، و ... پژوهش مهم دیگری که توسط تلوال و کوشا (۲۰۱۵) انجام شده است، به بررسی ارتباط و همستگی بین رتبه‌های شبکه اجتماعی پژوهشی ریسرچ گیت و سایر رتبه‌بندی‌های بین‌المللی دانشگاهی می‌پردازد. آنها لیستی از صفحات اصلی مؤسسات را توسط SocSciBot^۲ از ریسرچ گیت جمع‌آوری و ذخیره کردند. آمارهای به دست آمده از ریسرچ گیت در صفحات هر مؤسسه شامل: امتیاز آرچی، تعداد تألیفات، تعداد استنادات و امتیاز تأثیر تألیفات، تعداد دانلودهای تألیفات، و تعداد مشاهده تألیفات بود که با ۵ نظام معتبر رتبه‌بندی بین‌المللی دانشگاه‌ها مانند «کیواس»^۳، «ای آر دبلیو»^۱،

^۱ North Eastern Hill University

^۲ این نرم افزار برای تحلیل صفحات وب و ترسیم نمودارهای پیوندی وب سایتها توسط گروه پژوهشی سایبرمتریکس دانشگاه ولورهامپتون انگلستان طراحی شده است و از طریق نشانی <http://socscibot.wlv.ac.uk> قابل دسترس است.

^۳ The QS World University Rankings

«سی‌دبلیوتی‌اس»^۲، «تی‌اچ‌ای»^۳، «وبومتريکس»^۴ مقایسه شد. نتایج نشان داد رتبه‌بندی بر اساس آماري که ریسرچ گیت ارائه می‌دهد دارای همبستگی نسبتاً خوبی با سایر رتبه‌بندی‌های بین‌المللی دانشگاهی دارد. بیشترین همبستگی در امتیاز تأثیر مقالات در ریسرچ گیت و سایر نظام‌ها است. در نتیجه استفاده از ریسرچ گیت در افزایش تأثیر مقالات مؤثر است.

استنتاج کلی از مرور پیشینه پژوهش نشان می‌دهد از میان شبکه‌های اجتماعی پژوهشی، ریسرچ-گیت بیشترین میزان استفاده و عضویت در بین پژوهشگران را دارد. اهداف عضویت و فعالیت پژوهشگران در ریسرچ گیت عبارتند از: معرفی و به اشتراک گذاشتن تألیفات پژوهشی، شناسایی و برقراری ارتباط با سایر پژوهشگران، اطلاع یافتن از فعالیت‌های پژوهشی سایر پژوهشگران، افزایش مشاهده‌پذیری و ضریب دسترسی از طریق موتورهای جستجو، ارتباط با دوستان و پژوهشگران آشنا، ابزاری برای روزآمدنگهداشتن رزومه، جستجو و دسترسی به مقالات و مطالب در حوزه پژوهشی مورد علاقه، دریافت بازخورد نسبت به کارهای علمی شخصی، و علاقه شخصی و بالا بردن سطح دانش نسبت به شبکه‌های علمی. مهم‌ترین قابلیت‌های ریسرچ گیت نیز شامل: ارزیابی فعالیت پژوهشگر، معرفی پژوهشگر و شناسایی سایر پژوهشگران، روزآمد نگه‌داشتن پژوهشگر، یافتن اطلاعات، خود آرشیوی، برقراری ارتباط، تعامل و همکاری، و تنظیمات شبکه است. همچنین ابزارهای سنجش فعالیت پژوهشگران در ریسرچ گیت، افق‌های جدیدی برای مطالعات آلت‌متريکس پیش‌روی پژوهشگران حوزه علم‌سنجی گشوده است.

مرور پیشینه‌ها نشان می‌دهد، پژوهش‌هایی در ارتباط با اهداف عضویت پژوهشگران در ریسرچ-گیت، قابلیت‌های آن در تسریع و تسهیل فعالیت‌های علمی پژوهشی، و ابزارهای آلت‌متريکس این شبکه انجام شده است. از آنجاییکه پژوهشگران به عنوان کاربران اصلی ریسرچ گیت محسوب می‌شوند مشخص نیست انتظارات آنها از این شبکه در راستای توسعه و تسهیل فعالیت‌های علمی پژوهشی چگونه است؟ بنابراین مسأله اصلی پژوهش حاضر بررسی انتظارات پژوهشگران از ریسرچ گیت به عنوان یکی از پرکاربردترین شبکه‌های اجتماعی پژوهشی در راستای پیشبرد اهداف علمی پژوهشگران است. در همین راستا این پژوهش به سؤال‌های زیر پاسخ می‌دهد:

¹ ARWU: The Academic Ranking of World Universities

² The CWTS Leiden Ranking

³ The Times Higher Education Ranking

⁴ The Webometrics Ranking of World Universities

۱. مهمترین شبکه اجتماعی پژوهشی مورد استفاده پژوهشگران حوزه مهندسی کدام است؟
۲. میزان حضور و فعالیت پژوهشگران حوزه مهندسی در شبکه اجتماعی پژوهشی ریسرچ-گیت چگونه است؟
۳. انتظارات پژوهشگران حوزه مهندسی از شبکه اجتماعی پژوهشی ریسرچ گیت چگونه است؟

۳. روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی و به لحاظ روش شناسی از نوع پژوهش های آمیخته است. برای انجام این پژوهش از روش پیمایشی استفاده شده است. با بهره گیری از قابلیت جستجوی نام سازمان ها در ریسرچ گیت، نام دانشکده های پردیس فنی دانشگاه تهران مورد جستجو قرار گرفت. به این ترتیب پژوهشگران عضو ریسرچ گیت که متعلق به پردیس دانشکده های فنی دانشگاه تهران بودند، استخراج گردید. از بین افراد عضو، تعداد ۲۴۲ پژوهشگر عضو هیأت علمی که موفق به کسب امتیاز آرچی در ریسرچ گیت شده بودند به عنوان جامعه آماری در بخش کمی و کیفی پژوهش انتخاب شدند. نمونه های پژوهش در بخش کیفی و انجام مصاحبه به روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند. در انتخاب نمونه آماری برای مصاحبه که تعداد ۱۲ پژوهشگر بودند، پروفایل تمامی اعضای هیأت علمی در ۹ دانشکده (مهندسی برق و کامپیوتر، مهندسی مکانیک، مهندسی عمران، مهندسی شیمی، مهندسی متالورژی و مواد، مهندسی معدن، علوم مهندسی، مهندسی نقشه برداری، مهندسی صنایع و سیستم ها) پردیس فنی دانشگاه تهران جهت شناسایی پژوهشگران فعال حوزه مهندسی در شبکه ریسرچ گیت مورد بررسی قرار گرفت. علاوه بر کسب امتیاز آرچی بالای ۵۰ درصد پژوهشگران عضو شبکه، شروط دیگری نیز در نظر گرفته شد، از جمله، پرسش سؤال و پاسخ به سؤال سایر پژوهشگران، به این ترتیب که پژوهشگرانی برای مصاحبه در نظر گرفته شدند که در محاسبه امتیاز آرچی آنها حداقل ۱۰ درصد امتیاز، حاصل پرسش سؤال و پاسخ به سؤال سایر پژوهشگران باشد و در مجموع تعداد دنبال کننده های پژوهشگر و افراد دنبال شده توسط پژوهشگر، تعداد دوازده پژوهشگر باشد. در بخش کمی و تکمیل پرسشنامه نیز با استفاده از جدول کرجسی و مورگان^۱، تعداد ۱۴۴ پژوهشگر به عنوان نمونه

¹ Krejcie and Morgan

آماري انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده در پژوهش حاضر شامل مشاهده پروفایل، مصاحبه، و پرسشنامه محقق ساخته بود. نتایج حاصل از مصاحبه‌ها مبنای سؤالات پرسشنامه قرار گرفت. برای سنجش روایی پرسشنامه در پژوهش حاضر از روایی صوری استفاده شد. همچنین هم‌سو با روایی صوری، پرسشنامه جهت تأیید و روایی آن بین ۱۰ نفر از متخصصان علم اطلاعات و دانش‌شناسی توزیع شد و با استفاده از نظرات آن‌ها، تغییرات لازم در پرسشنامه اعمال گردید.

۴. تجزیه و تحلیل یافته‌ها

در ارتباط با سؤال اول پژوهش مبنی بر مهمترین شبکه اجتماعی پژوهشی مورد استفاده پژوهشگران حوزه مهندسی، یافته‌ها نشان داد، پژوهشگران علاوه بر ریسرچ گیت در سایر شبکه‌های اجتماعی پژوهشی بین‌المللی و داخلی نیز فعالیت می‌کنند. لینکداین و گوگل اسکالر به ترتیب دارای بیشترین عضو و شبکه پژوهشگران ایرانی دارای کمترین عضو هستند. در مجموع تعداد ۳۸۶ عضویت در شبکه‌های اجتماعی پژوهشی بین‌المللی و داخلی برای ۱۴۴ پژوهشگر جامعه پژوهش گزارش شد (جدول ۱). نتایج نشان داد، هر پژوهشگر به طور میانگین در ۲/۶۸ شبکه اجتماعی پژوهشی و تخصصی حضور دارد. اولویت فعالیت پژوهشگران جامعه مورد پژوهش در شبکه‌های اجتماعی پژوهشی نیز در جدول ۲ ارائه شده است، به این ترتیب شبکه اجتماعی پژوهشی ریسرچ گیت دارای بیشترین میزان اهمیت در بین پژوهشگران است.

جدول ۱. توزیع فراوانی شبکه‌های اجتماعی مورد استفاده پژوهشگران جامعه پژوهش

شبکه اجتماعی پژوهشی	تعداد	درصد
ریسرچ گیت	۱۴۴	۱۰۰
لینکداین	۷۸	۵۴/۲
گوگل اسکالر	۶۷	۴۶/۵
آکادمیا	۵۰	۳۴/۷
مندلی	۱۹	۱۳/۲
سایت مرجع متخصصین ایران	۱۸	۱۲/۵
شبکه اجتماعی خانواده دانشگاه تهران	۶	۴/۲
شبکه پژوهشگران ایرانی	۴	۲/۸

جدول ۲. توزیع فراوانی اولویت فعالیت در شبکه‌های اجتماعی مورد استفاده پژوهشگران جامعه پژوهش

شبکه اجتماعی پژوهشی	تعداد	درصد
ریسرچ گیت	۹۹	۶۸/۸٪
گوگل اسکالر	۲۶	۱۸٪
لینکداین	۱۹	۱۳/۲٪

در ارتباط با سؤال دوم پژوهش مبنی بر میزان حضور و فعالیت پژوهشگران حوزه مهندسی در شبکه اجتماعی پژوهشی ریسرچ گیت، مدت زمان عضویت و میزان مراجعه پژوهشگران به ریسرچ گیت بررسی شد. نتایج حاصل از بررسی مدت زمان عضویت جامعه پژوهش در شبکه اجتماعی پژوهشی ریسرچ گیت در جدول ۳ نشان می‌دهد، زمان عضویت (۸۸/۹٪) پژوهشگران در این شبکه بیشتر از یک سال است. نتایج حاصل از بررسی میزان مراجعه جامعه پژوهش به ریسرچ گیت در جدول ۴ نیز نشان می‌دهد، (۸۱/۹٪) پژوهشگران به صورت هفتگی، روزانه، و یا به محض دریافت ایمیل به ریسرچ گیت مراجعه می‌کنند. بنابراین با توجه به نتایج حاصل از نظرسنجی پژوهشگران جامعه پژوهش، اکثر آنها کاربران فعال در ریسرچ گیت هستند.

جدول ۳. توزیع فراوانی جامعه پژوهش بر حسب مدت زمان عضویت در شبکه اجتماعی پژوهشی ریسرچ گیت

مدت زمان عضویت	تعداد	درصد	درصد تجمعی
بیشتر از ۲ سال	۸۰	۵۵/۶	۵۵/۶
یک تا ۲ سال	۴۸	۳۳/۳	۸۸/۹
۶ ماه تا یک سال	۱۳	۹	۹۷/۹
یک تا ۶ ماه	۳	۲/۱	۱۰۰
جمع	۱۴۴	۱۰۰	

جدول ۴. توزیع فراوانی جامعه پژوهش بر حسب میزان مراجعه به ریسرچ گیت

میزان مراجعه	تعداد	درصد	درصد تجمعی
به محض دریافت ایمیل	۵۱	۳۵/۴	۳۵/۴
روزانه	۳۸	۲۶/۴	۶۱/۸
هفتگی	۲۹	۲۰/۱	۸۱/۹

ماهانه	۱۳	۹	۹۰/۹
به ندرت	۱۳	۹	۱۰۰
جمع	۱۴۴	۱۰۰	

در ارتباط با سوال سوم پژوهش مبنی بر انتظارات پژوهشگران حوزه مهندسی از ریسرچ گیت بعد از انجام مصاحبه، برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مضمونی استفاده شد. ابتدا داده‌های هر مصاحبه پیاده‌سازی شد و پس از آن به استخراج مفاهیم و کدگذاری پرداخته شد، سپس مفاهیم با توجه به ماهیت کیفی داده‌های مطالعه که شامل نظرات و تجارب پژوهشگران در ریسرچ گیت است و بر حسب شباهت و همپوشانی مفهومی کدها با استفاده از رویکرد مقوله‌بندی، تحلیل و در ۱۰ گروه دسته‌بندی شدند. نتایج در ارتباط با انتظارات پژوهشگران از ریسرچ گیت در جدول ۵ آمده است.

جدول ۵. انتظارات پژوهشگران جامعه پژوهش از ریسرچ گیت

مؤلفه‌ها و انتظارات استخراج شده	بخشی از مصاحبه‌ها
ایجاد محدودیت جهت عضویت، به طوری که تنها پژوهشگران مجوز فعالیت در شبکه را داشته باشند	«به نظر می‌رسد، تعداد زیاد کاربران ریسرچ گیت به مرور جنبه علمی و تحقیقاتی این شبکه را کاهش می‌دهد و سطح این شبکه را در حد شبکه اجتماعی عمومی پایین می‌آورد. پالایش پروفایل‌ها و ایجاد محدودیت در عضویت می‌تواند راه حل این مشکل باشد...»
امکان تخصصی‌تر کردن جستجوهای موضوعی با استفاده از اصطلاحنامه‌های تخصصی و ابزارهای جستجوی پیشرفته	«پوشش منابع اطلاعاتی در ریسرچ گیت بالا و بیش از حد انتظار است. ابزارهای جستجوی پیشرفته برای دستیابی به منابع اطلاعاتی و انجام جستجوی دقیق‌تر، کمک زیادی به محقق می‌کند...»
امکان ایجاد alert برای موضوعات اخص در شبکه جهت اطلاع از جدیدترین تحقیقات آن حوزه	«... تعداد ایمیل‌های ارسالی از ریسرچ گیت در رابطه با مقالات جدید در حوزه تخصصی‌ام بسیار زیاد است ترجیح می‌دهم امکان جزئی‌تر کردن alert در شبکه ریسرچ گیت هم مثل پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی ایجاد

شود»

«... علاوه بر ریسرچ گیت در آکادمیا و مندلی هم عضو هستم، اگر شبکه‌های اجتماعی با یکدیگر پیوند داشته باشند و بتوان از پروفایل موجود در ریسرچ گیت به اطلاعات پروفایل محققان در سایر شبکه‌ها دسترسی داشت، با جامعه علمی وسیع‌تری ارتباط برقرار می‌کنیم»

ارتباط با سایر شبکه‌های اجتماعی پژوهشی

«... برای اعتبارسنجی مقالات بارگذاری شده در ریسرچ-گیت بهتر است لینک از اطلاعات مندرج در شبکه به پایگاه‌های اطلاعاتی وجود داشته باشد تا محققان در صورت عدم دسترسی به فایل تمام‌متن مقالات به پایگاه اطلاعاتی مربوطه راهنمایی شوند»

ایجاد پیوند از اطلاعات کتابشناختی مندرج در شبکه به پایگاه‌های اطلاعاتی مرتبط

«ریسرچ گیت پتانسیل بالایی در عدم رعایت حق مؤلف دارد، ارتباط از اطلاعات مقاله در شبکه به پایگاه‌ها می‌تواند در بررسی صحت اعتبار و ارزش مقاله مفید باشد»

«بهتر است برخی ارائه‌های تصویری مانند آنچه در آرنتماینر^۱ و مایکروسافت آکادمیک سرچ^۲ در مورد افراد، ژورنال‌ها و کنفرانس‌ها عرضه می‌شود، در ریسرچ-گیت نیز ارائه شود...»

ارتباط با پایگاه‌های استنادی و امکان استفاده از اطلاعات استنادی آنها

«... برای بازخورد کارهای علمی و فعالیت‌های پژوهشی خود از گوگل اسکالر استفاده می‌کنم، رتبه آرچی در ریسرچ گیت چندان معتبر و قطعی نیست. در مقابل جزئیاتی که گوگل اسکالر ارائه می‌دهد نسبت به ریسرچ-گیت معتبرتر است»

«... از مندلی به عنوان نرم‌افزار مدیریت استنادی استفاده ایجاد کتابخانه شخصی شامل منابع مورد استفاده در

¹ Arnetminer: <https://aminer.org>

² Microsoft Academic Search: <http://academic.research.microsoft.com>

فعالیت‌های پژوهشی پژوهشگر

می‌کنم. قابلیت ذخیره منابع مورد استفاده در کتابخانه شخصی این شبکه بسیار مناسب است. با علامت‌گذاری منابع و مقالات جدید مرتبط با پژوهش‌های خودم، آنها را در کتابخانه شخصی‌ام ذخیره می‌کنم، اگر ریسرچ گیت هم این کارکرد را داشته باشد می‌تواند جایگزین مندلی باشد»

امکان رفرنس‌نویسی مقالات و منابع مورد استفاده به سبک‌های مختلف

«... اگر امکان رفرنس‌نویسی منابع اطلاعاتی به سبک‌های مختلف در ریسرچ گیت فراهم شود گزینه خوبی برای ارتقاء میزان رضایت‌مندی کاربران است»

امکان برگزاری کنفرانس‌های مجازی در گروه‌های تخصصی

«... امکان گفتگوی برخط صوتی و تصویری در بین اعضای گروه‌ها جهت برقراری ارتباط، بحث و تبادل نظر تأثیر بیشتری از گفتگوی متنی دارد، با این قابلیت امکان برگزاری ویدئوکنفرانس در گروه‌های تخصصی فراهم می‌شود»

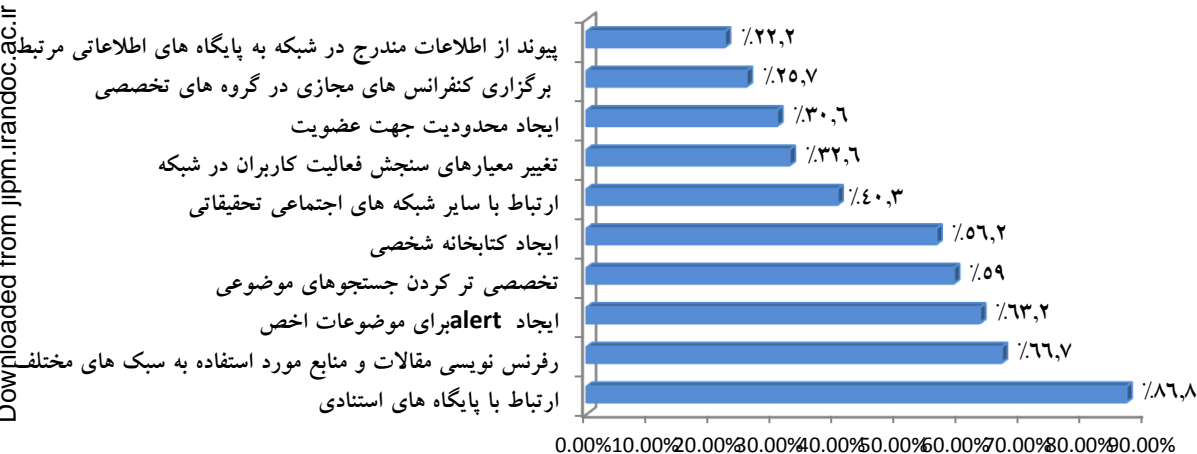
تغییر معیارهای سنجش فعالیت کاربران در شبکه

«... به نظر می‌رسد در محاسبه امتیاز آرجی در ریسرچ-گیت تفاوتی در امتیاز مربوط به مقاله ژورنال معتبر و مقاله کنفرانس وجود ندارد، در صورتیکه برای محققان، امکان امتیازدهی برحسب کیفیت مقالات بسیار مهم است»

«ظاهراً تعداد مقالات بارگذاری شده در پروفایل محققان تأثیر زیادی در امتیاز آرجی دارد که نمی‌تواند معیار مناسبی برای فعالیت محققان در شبکه باشد، چون با ایجاد پروفایل توسط محقق و بارگذاری اولیه مقالات، سایر تألیفات محقق به صورت خودکار توسط شبکه انجام می‌گیرد و این معیار نمی‌تواند شاخص مناسبی برای فعالیت محقق در ریسرچ گیت باشد...»

همانطور که نتایج پژوهش نشان داد، اولویت استفاده پژوهشگران حوزه مهندسی از شبکه اجتماعی پژوهشی ریسرچ گیت از یک سو و حضور فعال آنها در این شبکه از سویی دیگر می‌تواند بیانگر این امر باشد که نظرات آنها درخصوص انتظاراتشان از ریسرچ گیت منطقی و برپشتوانه رضایتمندی و تجربیات آنها در استفاده از ابزار و قابلیت‌های ریسرچ گیت است. نمودار ۱، توزیع فراوانی نظرات جامعه پژوهش در ارتباط با اولویت و اهمیت انتظارات پژوهشگران از ریسرچ گیت را نشان می‌دهد. از منظر پژوهشگران انتظار قابلیت «ارتباط با پایگاه‌های استنادی» با درصد توزیع فراوانی ۸۶/۸٪ و «پیوند از اطلاعات مندرج در شبکه به پایگاه‌های اطلاعاتی مرتبط» با درصد فراوانی ۲۲/۲٪ به ترتیب از بیشترین و کمترین میزان اولویت برخوردار هستند.

Downloaded from ijpm.irandoc.ac.ir at 12:09 IRST on Sunday October 22nd 2017

نمودار ۱. توزیع فراوانی نظرات جامعه پژوهش در ارتباط با اولویت انتظارات پژوهشگران از ریسرچ گیت

۵. نتیجه‌گیری

نتایج مرتبط با مهمترین شبکه اجتماعی مورد استفاده پژوهشگران حوزه مهندسی نشان داد، پژوهشگران مورد بررسی علاوه بر شبکه اجتماعی پژوهشی ریسرچ گیت در سایر شبکه‌های اجتماعی نیز عضویت دارند و به فعالیت‌های تخصصی و پژوهشی در این شبکه‌ها می‌پردازند. از

بین شبکه‌های اجتماعی بین‌المللی لینکداین، گوگل اسکالر، و مندلی در رتبه‌های دوم، سوم و چهارم قرار دارند. از بین شبکه‌های اجتماعی داخلی نیز سایت مرجع متخصصین ایران بیشترین استقبال را از سوی پژوهشگران حوزه مهندسی به خود اختصاص داده و در رتبه پنجم قرار گرفته است. همچنین اکثریت پژوهشگران اذعان داشتند که برای آنها فعالیت علمی پژوهشی در ریسرچ-گیت در مقایسه با سایر شبکه‌های اجتماعی اولویت دارد. در مطالعه مادهاسادهان (۲۰۱۲) شبکه‌های اجتماعی تخصصی ریسرچ گیت، آکادِمیا، لینکداین، و مندلی به ترتیب در رتبه‌های اول، دوم، سوم، و نهم از نظر بیشترین میزان استفاده در بین پژوهشگران برای انجام فعالیت‌های دانشگاهی قرار داشتند. در پژوهش بتولی (۱۳۹۲ب) پژوهشگران حوزه علوم پزشکی به جز ریسرچ گیت در شبکه‌های اجتماعی آکادِمیا، مندلی، بایومداکسپرت^۱، لینکداین، مرجع متخصصین ایران، انجمن، دوره، و کلوب نیز عضو هستند. مقایسه نتایج پژوهش حاضر با پژوهش بتولی (۱۳۹۲ب) نشان می‌دهد پژوهشگران حوزه علوم پزشکی بعد از ریسرچ گیت بیشترین میزان عضویت را در آکادِمیا و مندلی دارند در حالیکه پژوهشگران حوزه مهندسی بعد از ریسرچ گیت بیشترین میزان حضور را در لینکداین و گوگل اسکالر دارند. علیرغم تفاوت در میزان اهمیت شبکه‌های اجتماعی پژوهشی بین-المللی در میان پژوهشگران حوزه علوم پزشکی و مهندسی، سایت مرجع متخصصین ایران به عنوان مهمترین شبکه اجتماعی داخلی در هر دو گروه پژوهشگران ارزیابی شد.

در بخشی از پژوهش چاکرابورتی (۲۰۱۲) انتظارات عنوان شده با پژوهش حاضر مشابه است که عبارتند از: ایجاد شبکه‌ای مختص پژوهشگران، رده‌بندی تخصصی تر رشته‌های موضوعی، ارتباط با سایر شبکه‌های اجتماعی، دسترسی رایگان به ژورنال‌ها، ایجاد ارتباط به سایت‌های دیگر جهت دسترسی بیشتر به منابع اطلاعاتی، دسترسی به انجمن‌های بحث و ژورنال‌های الکترونیکی، ارائه تحقیقات جدید و اکتشافات علمی، گزارش پژوهش‌های اخیر حوزه‌های موضوعی خاص، تجهیز شبکه‌ها به ابزارهای پژوهش محور، و ارائه کنفرانس مطرح شده است. در پژوهش یعقوبی (۱۳۹۳) دقت بازخورد پایین ریسرچ گیت نسبت به گوگل اسکالر و عدم امکان گفتگوی برخط صوتی و تصویری در ریسرچ گیت از جمله مشکلات ریسرچ گیت از منظر پژوهشگران گزارش شده است

^۱ biomedexperts.com

که با مؤلفه‌های «ارتباط با پایگاه‌های استنادی و امکان استفاده از اطلاعات استنادی آنها» و «امکان برگزاری کنفرانس‌های مجازی در گروه‌های تخصصی» در پژوهش حاضر همپوشانی دارد.

انتظار قابلیت «ارتباط با پایگاه‌های استنادی و امکان استفاده از اطلاعات استنادی آنها» بیشترین میزان اهمیت را برای پژوهشگران دارد. همانطور که اشاره شد برخی از پژوهشگران دلیل اولویت استفاده از گوگل اسکالر را جمع‌آوری اطلاعات مربوط به مقالات منتشر شده، مشاهده تعداد استنادات به مقالاتشان، اچ‌ایندکس را عنوان کردند. پژوهشگران برای مشاهده و دریافت بازخورد دقیق‌تر نسبت به فعالیت‌های علمی و پژوهشی خود از شبکه اجتماعی پژوهشی گوگل اسکالر استفاده می‌نمایند. اهمیت استناد به منابع علمی و پژوهشی بسیار مهم است، در برخی از پایگاه‌های اطلاعاتی تعداد استناد به مقالات در ریسرچ گیت و مندلی ارائه می‌شود. همچنین اکثر پژوهشگران به ارائه استنادات واقعی‌تر و دقیق‌تر در ریسرچ گیت اشاره داشتند. بنابراین پژوهشگران انتظار دارند بازخورد دقیق‌تر و معتبرتر از فعالیت‌های پژوهشی خود را در شبکه‌های اجتماعی پژوهشی دنبال کنند. انتظار قابلیت «رفرنس‌نویسی مقالات و منابع مورد استفاده به سبک‌های مختلف» در رتبه دوم اهمیت قرار داشت. رفرنس‌نویسی مقالات به سبک‌های گوناگون مثل «شیکاگو»^۱، «هاروارد»^۲، «آی‌تری‌پل‌ای»، «ای‌پی‌ای»^۳ و ... از قابلیت‌هایی است که باعث تسهیل انجام فعالیت‌های پژوهشی برای پژوهشگران می‌شود. شبکه‌های اجتماعی پژوهشی می‌توانند با ایجاد این قابلیت، میزان رضایتمندی مخاطبان و پژوهشگران خود را افزایش دهند و حمایت گسترده‌تر از فعالیت‌های علمی و پژوهشی پژوهشگران داشته باشند. انتظار قابلیت «ایجاد alert برای موضوعات اخص در شبکه جهت اطلاع از جدیدترین تحقیقات آن حوزه» در رتبه سوم از میزان اهمیت قابل توجهی برخوردار است، پژوهشگران انتظار دارند با توجه به گستردگی و جامعیت ریسرچ گیت، آگاهی-رسانی‌های شبکه دقیق و متناسب با فیلد تخصصی آنها انجام گیرد. به نظر می‌رسد تجهیز شبکه اجتماعی پژوهشی ریسرچ گیت به قابلیت‌های بالا، میزان رضایتمندی پژوهشگران در راستای یکپارچه‌سازی و انسجام امور پژوهشی و حمایت گسترده‌تر از فعالیت‌های پژوهشی را افزایش

¹ Chicago

² Harvard

³ APA

می‌دهد. در مجموع پژوهشگران انتظار دارند ریسرچ گیت بسترهای مناسب‌تری جهت تسهیل و تسریع فعالیت‌های علمی و پژوهشی ایجاد نماید.

۶. پیشنهادهای پژوهشی

مسیر پیشرفت علم پایان‌ناپذیر است و پایان هر پژوهش، آغازی برای پژوهش‌های آتی است. مبتنی بر یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر، پیشنهادهایی برای انجام پژوهش‌های آینده مرتبط با موضوع مورد بررسی ارائه می‌شود: با توجه به قابلیت‌ها و ابزارهای آلت‌متریکس در ریسرچ گیت، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی در حوزه بررسی تطبیقی شاخص‌های ارزیابی فعالیت پژوهشگران در ریسرچ گیت با شاخص‌های استنادی در سایر نظام‌ها انجام گیرد. پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی در رابطه با بررسی قابلیت‌های شبکه‌های اجتماعی پژوهشی بین‌المللی در مقایسه با شبکه‌های داخلی انجام گیرد و امکانات و تفاوت‌های موجود در شبکه‌ها با یکدیگر مقایسه شوند، به این ترتیب کاستی‌ها و برتری‌های شبکه‌های داخلی شناسایی شوند. با توجه به عدم استقبال پژوهشگران حوزه مهندسی در عضویت شبکه‌های اجتماعی داخلی، پژوهش‌هایی در رابطه با بررسی دلایل عدم استفاده پژوهشگران از شبکه‌های داخلی انجام گیرد. برخی پژوهشگران جامعه پژوهش به نحوه محاسبه امتیاز آرجی اشاره داشتند که به دلیل محرمانه بودن الگوریتم‌های محاسبه، امکان بررسی دقیق این شاخص وجود ندارد. البته می‌توان با تجزیه و تحلیل پروفایل پژوهشگران در ریسرچ گیت به بررسی میزان همبستگی میان معیارهای سنجش امتیاز آرجی پرداخت. بنابراین پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی در این خصوص انجام شود.

فهرست منابع

بتولی، زهرا. ۱۳۹۲ الف. قابلیت‌های شبکه اجتماعی ریسرچ گیت برای پژوهشگران. *گفت‌مان علم و فناوری* ۱ (۲): ۵۹-۶۸. <http://journals.isaim.ir/index.php/std/article/view/13> (دسترسی در ۱۳۹۴/۴/۱۸)

_____. ۱۳۹۲ ب. شناسایی قابلیت‌های شبکه‌های اجتماعی پژوهشی و بررسی میزان سودمندی این قابلیت‌ها از منظر محققان علوم پزشکی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.

بتولی، زهرا، مریم نظری، و فاطمه فهیم‌نیا. ۱۳۹۳. نمایش برونداد علمی و فعالیت‌های پژوهشگران حوزه علوم پزشکی فعال در شبکه اجتماعی تحقیقاتی ریسرچ گیت. همایش ملی سنجش علم: ارزشیابی و آسیب‌شناسی، اصفهان.

عاملی، سعیدرضا. ۱۳۹۰. رویکرد دوفضایی به آسیب‌ها، جرایم، قوانین و سیاست‌های فضای مجازی. تهران: امیرکبیر.

عرفان‌منش، محمدامین، امیررضا اصنافی، و هما ارشادی. ۱۳۹۴. دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی کشور در ریسرچ گیت: مطالعه آلت‌متریکس. فصلنامه دانش‌شناسی ۸ (۳۰): ۵۹-۷۲.

یعقوبی‌ملال، نیما. ۱۳۹۳. انگیزه‌ها و تعاملات اطلاعاتی دانشمندان در شبکه حرفه‌ای ریسرچ‌گیت. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه خوارزمی.

Boyd, D., and N. Ellison. 2007. Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication* 13 (1). <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x/pdf> (accessed September 11, 2015)

Bullinger, A.C., S.H. Hallerstedde, U. Renken, J. Soeldner, and K.M. Moeslein. 2010. *Towards research collaboration- a taxonomy of social research network sites*. Proceedings of the Sixteenth Americas Conference on Information Systems, Lima, Peru. <http://aisel.aisnet.org/amcis2010/92> (accessed January 18, 2015)

Chakraborty, N. 2012. *Activities and reasons for using Social networking sites by research scholars in NEHU: A study on facebook and researchgate*. 8th Convention PLANNER-2012, Gangtok, Sikkim. <http://ir.inflibnet.ac.in/handle/1944/1666> (accessed September 14, 2015)

Harmelen, M.V. 2012. Analytics for understanding research. *JISC CETIS* 1 (4). <http://publications.cetis.ac.uk/wp-content/uploads/2012/12/Analytics-for-Understanding-Research-Vol1-No4.pdf> (accessed December 16, 2014)

Madhusudhan, M. 2012. Use of social networking sites by research scholars of the university of Delhi: A study. *The International Information & Library Review* 44: 100-113. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1057231712000215> (accessed July 4, 2015)

Masud, S., M. Afrin, F. M. Choudhury, and S.I. Ahmed. 2012. Vizresearch: Linking the knowledge of people and the people with knowledge. *Procedia Computer Science* 9: 1416-1425. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877050912002773> (accessed June 15, 2015)

Researchgate. 2008. About us. <https://www.researchgate.net/about> (accessed August 27, 2014)

Thelwall, M. and K. Kousha. 2015. Researchgate: Disseminating, communicating and measuring scholars?. *Journal of the American Society for Information Science and Technology* 66 (5): 876-889. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/asi.23236/epdf> (accessed September 12, 2015)

Expectations of engineering researchers in University of Tehran from ResearchGate as an academic social network

Maryam Rahmani

MA in Knowledge and Information Science; University of Tehran;

Corresponding Author: marahmani@ut.ac.ir

Abdolreza Noroozi Chakoli

PhD in Knowledge and Information Science; Associate Professor;
Shahed University; noroozi@shahed.ac.ir

Amir Reza Asnafi

PhD in Knowledge and Information Science; Assistant Professor;
Shahid Beheshti University; a_asnafi@sbu.ac.ir

Abstract: The importance of the investigative social networking site: Researchgate services as a means to communicate, sharing of knowledge and experiences among researchers is known. This study aimed to identify expectations of Researchgate, from the perspective of Engineering researchers are members of this network. This study is Survey and descriptive research and the mixed method was used. The sample consisted of 12 interviews in qualitative and 144 researchers in questionnaire and quantitative research. The results showed that, engineering researchers after Researchgate have highest membership on social networks LinkedIn and GoogleScholar, and on average, each researcher in research social networking sites more than two. In connection with the expectations of Researchgate, the component "associated with citation databases and the use of information according to which" the frequency of the highest importance for researchers. Knowing the number of Cites is very important for researchers, so they expect RSNS reflect reliable feedback from their scholarly activities. also they expect the most suitable criteria to facilitate and accelerate scientific-scholarly activities.

Keywords: Research social networking sites, Academic social networking sites, Researchgate, Engineering Researchers, University of Tehran's Engineering College.

مریم رحمانی: دارای مدرک کارشناسی ارشد در رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران هستند. ایشان در حال حاضر کارشناس مسئول بخش پایگاه‌های اطلاعاتی کتابخانه مرکزی پردیس ۲ دانشکده-های فنی دانشگاه تهران است. شبکه‌های اجتماعی علمی، پایگاه‌های اطلاعاتی، کتابخانه دیجیتال، سواد اطلاعاتی، علم سنجی، و کتابخانه‌های دانشگاهی از جمله علایق پژوهشی وی است.

عبدالرضا نوروزی چاکلی: دارای مدرک دکتری در رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی از دانشگاه فردوسی مشهد است. ایشان در حال حاضر دانشیار دانشگاه شاهد است. علم سنجی، سازماندهی اطلاعات، پایگاه‌های اطلاعاتی، و نمایه‌نامه‌های تخصصی و استنادی از جمله علایق پژوهشی وی است.

امیر رضا اصنافی: دارای مدرک دکتری در رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی از دانشگاه شهید چمران اهواز هستند. ایشان در حال حاضر استادیار دانشگاه شهید بهشتی است. وب سنجی و حوزه‌های وابسته، آرشیوهای تحت وب، مجلات الکترونیکی رایگان، و شبکه‌های اجتماعی از جمله علایق پژوهشی وی است.

پوداژش و مدیریت اطلاعات